

UNESCO-UIA MİMARLIK EĞİTİMİ ONAY SİSTEMİ

MİMARLIK EĞİTİMİNİN ONAYI UNESCO-UIA KONSEYİ

W. Tochtermann, Eş Başkan, V. Sgoutas, Eş Başkan, F. Ramos, Genel Raportör,
B. Colin, k. El Jack, J.C. Riguet, S. Topelson de Grinberg,
P. Hyett, R. Schweitzer, / A. Viaro, A. Koudryavtsev / A. Sandu, V. Slapeta,
J. Scheeler, S.M. Giraldo Mejia, / E. Vivanco Riofrio, L. Cox, N. Furuya, A.
Adelbayo, S. Mouline

(Bu belge, 27 – 29 Temmuz tarihinde Berlin’de yapılan UIA 22. Genel Kurulunda ilkesel olarak kabul edilmiştir.)

Çeviren: Aykut Ülkütekin

İÇİNDEKİLER

Eş Başkan W. Tochtermann / ÖNSÖZ
Eş Başkan Vassilis Sgoutas / ÖNSÖZ

0. Giriş

I. Mimarlık Eğitimi Programlarının Onayı

II. Karşılıklı İlkesi

III. Onay Elde Etme Yolları

IV. Onay Ölçütleri

V. Ölçütlerinin Analizi

V.1 UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Şartı İle Uyum

V.2 Karşılıklı İlkesinde Anlaşma

V.2.1 Onay Sistemi İle Yükümlü Kurumlar Açısından

V.2.2 Eğitim Programlarından Sorumlu Kurumlar Açısından

V.3 Niteliksel ölçütler

V.3.1 Üniversite Düzeyinde Eğitim: Bütünüyle Mimarlığa Ayrılmış Bir Öğretim Programı

V.3.2 Öğretim Gereklilikleri

- V.3.3 Öğrenci Tarafından Kazanılması Gereken Yetenekler**
- V.3.4 Öğretim Kadrosu ve Mimari Uygulama**
- V.3.5 Projenin Gerçekleştirilmesi Üzerine Kurulmuş Bir Öğretim**
- V.3.6 Öğrenci / Öğretim Üyesi Oranı**
- V.3.7 Kaynaklar**

V.4 Niceliksel Göstergeler

VI. Akademik Aktarılabirlik

VII. UNESCO-UIA Önerileri

VIII. UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Tüzüğünün Güncelleştirmeleri

IX. Tanıma / Onay Protokolü

IX.1 Onay Sistemlerinin Tanınması

IX.1.1 Varolan Sistemler

IX.1.2 Yeni Sistemler

IX.2 Öğrenim Programlarının Onayı

IX.3 Öğrenim Programları İçin Rapor Grupları

IX.3.1 UNESCO-UIA Bölgesel Onay Komitesi Üyeleri

IX.3.2 UIA Üye Kesimi Görevlileri

IX.3.3 Tescil Kurumları Temsilcileri

IX.3.4 Öğrenci Temsilcileri

IX.3.5 Nihai Oluşum

IX.4 Onay Sistemleri Rapor Grupları

IX.5 Rapor Gruplarının Diğer Üyeleri

IX.6 Diller

IX.7 Tanıma / Onay Süreci

IX.7.1 Açılış Belgesi

IX.7.2 Değerlendirme Seçenekleri

IX.7.3 Karar Aşaması

IX.7.4 Mali Yükümlülükler

Ek A Değerlendirme Yöntemleri
Ek B Terimler

Ek C UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Onay Sisteminin Çalışma Kurulları

Kaynak Belge 1 UNESCO-UIA Mimarlık Şartı Tüzüğü (Barselona, Haziran 1996)

Kaynak Belge 2 Mimarlık Mesleği Uygulamasının Önerilen Uluslararası Standartları Üzerine UIA Mutabakatı (Beijing, Haziran 1999)

Kaynak Belge 3 UIA ve Mimarlık Eğitimi – Düşünceler ve Tavsiyeler

Önsöz

Wolf Tochtermann

Mimarlık Eğitimi İçin UNESCO-UIA Onay Komitesi Eş Başkanı

UNESCO/UIA Onay Sistemini tanımlayan bir belge hazırlamak, gerçekten de kolay olmadı. Bu belge, evrensel önemde bir bütün olarak mesleğimizin yanı sıra, dünyanın her yanındaki mimarlık okulları ile mimarlık eğitiminden sorumlu diğer bütün kurumları da doğrudan ilgilendiriyor.

Bu, 27 ve 29 Temmuz 2002 tarihleri arasında toplanması öngörülmüş bulunan UIA Genel Kurul toplantısına yetiştirilebilmesi için sayısız toplantıda, geniş hacimli ve sürekli çalışmayı gerektiren, tutkulu bir proje oldu.

Bu girişimin geniş boyutlarını ve karmaşıklığını bütünüyle takdir ediyorum ve projenin temel ilkelerini geliştiren ve elinizdeki belgeyi üreten herkese takdirlerimi ve içten teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. Bu belge UIA'nın, mimarlık eğitimi konusunu artık kalıcı bir temel üzerinde, kendi eylem programının öncelikleri arasına kattığını kanıtlamaktadır. Bu belge bazı bölümlerinde göndermeler yapılmasından da görüleceği üzere, UNESCO / UIA'nın Mimarlık Eğitimi Tüzüğü'nün mantıksal bir devamı olarak kabul edilmelidir.

Belgenin içerik zenginliğine rağmen, eğitim ve mimarlık okulları konusundaki

bir dizi soruya tam olarak yanıt getirememiş olması dikkat çekmektedir. Mimarlık okulları genç mimarları, giderek artan ve farklılaşan taleplerin şekillendirdiği bir meslek yaşamına hazırlayabiliyorlar mı? Günümüzde eğitim ve mesleği uygulama arasındaki ilişki nedir? Kesin çizgilerle tanımlanmış nitelik profillerine yönlendiren özgü yolların seçilebilmesine izin veren eğitim ve ders programları nelerdir? Genç mimarlar, bina yapımı alanında tasarımla, yönetim, yenileme, ve etkin olarak uğraşan diğer mesleklerin temsilcileriyle eşit temeller üzerinde diyalog kurabilecek şekilde yetiştirilmektedirler mi? Mimar, politik hareketler içerisinde karar alabilmeye ve mesleki müdahalesinden önceki siyasi ve yönetsel karar süreçlerinde yer almaya yatkın olacak mıdır?

Aydın duyarlılığının kazandırılması, bütün mimarlık okullarının başlıca amacı olmalıdır. Öğrencilerin sadece en iyi olanları değil, tamamı eğitebilmelidir. Ancak okulların bir çoğu, genellikle öğrencilerin ilgi alanlarına ve motivasyonlarına denk düşen dersleri seçmelerine ve almalarına izin verecek gerçek bir program geliştirilmesi becerisine nadiren sahip olan, karma bir öğretim üyesi kadrosu ile neredeyse tam bir yalıtılmışlık içindedir. Mimarlık okulları aktardıkları bilgi ile yaratıcılığın uygulanması arasında bir köprü oluşturabilmek konusunda sıklıkla devasa zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Diğer taraftan, özellikle mesleğin hizmet verdiği toplumla aynı doğrultuda sürekli bir değişim içinde olmasının beklendiği bir dönemde, çok sınırlayıcı olduğu görülen, yalnızca proje, mimari kompozisyon düşüncesi üzerine oturtulmuş bir eğitimin, amaca her zaman uygun olamadığı açıktır. Mesleğin farklı alanlarda uzmanlaşması gereği uzun zamandır, her işi yapan genelci mimarların zararına olacak ama sık sık dile getirilmektedir. Kentsel planlama ve bölgesel kalkınma, teknoloji ve yönetim, yenileme ve koruma gibi, üzerinde araştırma ve öğretim yapılması gereği ifade edilen konular, mesleğin farklılaşma ve uzmanlaşma alanlarından bazılarıdır ve sonuç olarak öğrenim programlarına yansıtılmalıdırlar. Le Corbusier 1928’de: “mimarın mesleği hiçbir zaman yok olmayacaktır; tersine önemli sayıda kollara yayılacak ve genişleyecektir” diye yazmıştır. Neredeyse 75 yıl sonra bugün, kanımca, hala bu görüşten çok uzağız.

Mimardan, daha güçlü bir toplumsal yükümlülük de bekleniyor; toplumda ve mesleğin egemenliği alanlı dışında daha da yaygınlaştırılmış bir rol. UIA tarafından ve aslında çoğu kez UNESCO desteğinde, çok sayıda mimarın kalkınma sorunlarına bir bütün olarak bağlantılı bulunan konularla başa çıkmaya mükemmel şekilde hazırlanmış olduğunu gösteren; “mimarlık ve su”, “mimarlık ve yoksulluk” ve “olanak sağlayıcı olarak mimar” gibi bir dizi tema yada “kampungs” gibi iyileştirme projeleri ortaya konulmuştur. Bütün bunların, yalnızca gelişmekte olan ülkelerle sınırlı kalmayacak şekilde, belirli bir eğitim

programının konusu yapılabilmesi gerçekten çok yararlı olacaktır.

Bütün bunların gösterdiği, dikkate değer bir özveriyle hazırlanmış bulunan bu belgenin, altı yıl önce başlamış bulunan bir çalışmanın son evresi olarak görülemeyeceğidir. Bugüne kadar gerçekleştirilmiş bulunan bu çalışmanın ilerletilmesi gerektiği görüşündeyim. Onay sistemi ve diplomaların eşdeğerliği sorunlarından ayrı olarak mimarlık eğitimi, mesleği uygulama ve mesleğimizin toplum içindeki rolü ve sorumluluğu üzerindeki tartışmaların etkin bir biçimde sürdürülmesinin çok önemli olduğunu hissediyorum. UNESCO/UIA Mimari Eğitim Şartının yeniden gözden geçirilmesine başlanılacağı zamanın bu iş için en uygun zaman olduğu kanısındayım.

Önsöz

Vassilis Sgoutas

Mimarlık Eğitimi İçin UNESCO-UIA Onay Komitesi Eş Başkanı

UIA ve UNESCO'nun uzun bir geçmişi olan işbirliği süresince birçok önemli görevler yürütülmüştür. Ancak, 16 Mayıs 2000'de, elinizde bulunan bu belgenin hazırlanmasını başlatan anlaşma imzalandığı zaman hepimiz, bunun farklı bir olay, her iki kurumumuzun ortaklığında karşılaşılan hedefi en büyük ortak görev olduğunu hissettik.

UNESCO/UIA Mimarlık Eğitimi Onay Sistemi, gerçek bir gereksinimi karşılama amacıyla ortaya çıktı.

Küreselleşme ve küreselleşmenin ülke içi sorunlar üzerindeki etkileri, mimarlar olarak bizlerin hayatındaki gerçekleri değiştirdi. Mesleğin uygulanması gittikçe artan şekilde liberalize oluyor. Ancak mimari eğitim de aynı doğrultuda bir gelişme gösteriyor. UNESCO/UIA Mimarlık Eğitimi Onay Sistemi, kaos olabilecek duruma düzen getirmeyi amaçlıyor ve böylelikle görevimizin, toplumun hizmetine sunulacak nitelikli mimarlığı üretebilmek üzere uygun şekilde donatılmaktan başka bir şey olmayan, temel ilkesini sağlamlaştırmayı umuyor.

Eşitsizliğin olduğu bir dünyada yaşadığımız doğrudur. Mimarlığın, uluslararası ortamda uygulanmasında dengelerin aynı düzeyde olmadığı, "yarışmacıların" kendileri için kullanabilecekleri - karşılaştırılabilir eğitim ve karşılaştırılabilir teknoloji gibi - eşit olanakların bulunmadığı da doğrudur. Mimarlık mesleğinin uygulanmasını daha eşitlikçi bir hale getirmek görevi, kolay bir iş değildir.

Dengesizliği uzun vadede sadece eğitim düzeltebilir.

Bunun gerekleŖebilmesi için, eŖit firsatları herkes için güvence altına alacak bir eğitim sistemine ve eğitim programlarının gerçek değerini yansıtacak bir onay sistemine gereksinimiz vardır.

UNESCO ile birlikte çıktığımız bu yolculuğun, amaçlarımız için katalizör görevi yerine getirecek bir potansiyele sahip olduğunu dŖnyoruz.

Mimarlık, toplumsal yada ekonomik açıdan bir boŖluk ortamında uygulanmıyor. Bu, mimarlık okullarının öğrenim programlarına yansıtılmalıdır.

UNESCO ve UIA arasında imzalanmıŖ bulunan anlaŖma, beŖeri bilimler ve sosyal bilimlerin mimarlık eğitimine eklenmesi gereğini açıkça ifade ediyor. Bunlara en son geliŖtirilmiŖ teknolojileri, yönetim ve finansman becerilerini eklersek, yapılı çevrenin bileŖenlerini yaratacak çok disiplinli takımların önderleri rolünü yeniden elde etmeleri için gerekli cephaneyi geleceğin mimarlarına sağlayacak daha kapsamlı bir eğitimin doğuşunu görebiliriz. Her ne kadar bu önderlik görevinin yerine getirilmesi için en uygun biz mimarlar isek de, bu bizim elimizden alınamaz bir hakkımız değildir. Bu hak etmemiz gereken bir konumdur. Ve buna bir niversite eğitimi sistemi ve de UNESCO ve UIA'nın belirlemiŖ olduğu hedefleri sarmalayacak bir sürekli meslek içi eğitim aracılığıyla ulaŖılabileceđi kanısındaız.

Bu belgenin taŖa kazınmadığı çok açıktır. Bütün yaŖayan belgeler gibi geliŖecektir. Birçok kültürümüzün özelliklerini de içine alacak, daha da zenginleŖecektir. Eğilimimiz, bölgesel ve kültürel zgnlklere göre dzenlenmiŖ bir eylem planı için bir baŖlama noktası olarak kullanılacak bir ereve belge hazırlamaktır.

UIA kültürün kreselleŖmesine her zaman hayır demiŖtir. Dolayısıyla, mimarlık eğitiminin kreselleŖmesine de hayır demektedir.

Ancak bugün yaŖanmakta olan farklılaŖmalar akademik yeterlilik belgelerinin geçerliliğinin, uluslararası ve bölgesel düzeylerde aktarılabilmesine olanak sağlayacak bir Ŗekilde dizginlenmelidir. Bu durum, mimarların ve öğrencilerin çok fazla yaygınlaŖmıŖ hareketliliği ile Ŗekillenen bir dünya gözönüne getirildiği zaman, daha da önemli olmaktadır. Bu nedenle yalnızca, mezuniyetin değil, yıllık ara öğrenim programlarının da aktarılabilirliğini sağlayan bir sistemin kurulmasına gereksinim vardır. Böyle bir sistem öğrenciler ve genç mimarlar için deđiŖim programlarının geliŖtirilmesine de yol açacaktır.

Mimarların tek dünya örgütü olarak UIA'nın, UNESCO ve onun geniş kapsamlı, çok yönlü toplumsal gündemi ile birlikte, gerçekleşmesini heyecanla beklediğimiz bu hedefi yaşama geçirebilmek için en uygun özellikle sahip olduğu kanısındayız.

Önümüzde insanın gözünü korkutan bir görev var. Ancak bu belge, mimarlık eğitiminin, dünya mimarları ve mimarlık öğrencilerini birbirlerine yakınlaştıracak bir şekilde yeniden yapılandırılmasının temellerine sahip olduğumuza kesinlikle inanıyoruz. Bunu gerçekleştirelim.

0. GİRİŞ

UNESCO

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kuruluşu, eğitim, kültür ve bilimi yerel, bölgesel ve uluslararası düzeylerde yaymak ve geliştirmek için Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulmuş bir kurumdur.

Mimarların yapılı çevrenin meslek uygulayıcıları olarak eğitimi, uzun bir süredir UNESCO'nun öncelikli araştırma ve çalışma konularında biri olmuştur.

UIA

Uluslararası Mimarlar Birliği, 100'den fazla ülkedeki mimarların meslek kuruluşlarını kapsar, mimarların dünya ölçeğindeki tek ortak kuruluşudur.

Kuruluş ilkeleri UIA'ya, mimarların eğitiminin ilerletilmesi ve geliştirilmesi görevini yüklemektedir.

UNESCO ve UIA işbirliği

1970'lerin başlarından beri UNESCO bu alandaki başlıca girişimleri için UIA ile birlikte davranmaya başladı ve Zürih, Lomé, Paris, Şandigar'da gerçekleştirilen ve diğer yerlerde sürdürülen etkinliklerde UIA'yı ortak olarak kabul etti. Bu işbirliğinin verimli sonuçları, her çalışmanın sonunda çıkan tavsiye kararlarında görülmektedir.

UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Tüzüğü

Bu işbirliğinin diğer bir sonucu UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Şartı'nın hazırlanarak, Barselona'da 1996 yılında toplanan UIA Dünya Kongresinde kabul edilmesidir. Bu Şart 21.Yüzyılın toplumunu bekleyen sorunları olumlu bir tutumla karşılayabilecek mimarların yetiştirilmesini sağlayacak mimarlık eğitiminin çerçevesini açıklıkla tanımlamaktadır.

UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi için Onay Komitesi

Mimarlık eğitimde varolan zengin çeşitliliği hiçbir şekilde sınırlamaya gerek kalmaksızın, üniversiteler ve diğer okulların mimarlık eğitimi programlarında dengeli bir karşılıklı değerlendirme sağlayabilecek bir referans sisteminin bulunması yararlı olacaktır. Bu değerlendirme sistemi, Şart'a uygunluğu belirlemeli, nitelik düzeylerine göre eğitim programlarının geçerliliğini değerlendirmeli ve her okulun kendine özgü niteliklerini belirginleştirmelidir. Diğer taraftan dünyanın her tarafındaki coğrafik ve kültürel farklılaşmaların, Şart'ın gelişimini yönlendirebilmesi de önem taşımaktadır.

Şart'ın ve geliştirilmesinin doğru bir yorumunu sağlamak UNESCO ve UIA'yı, 16 Mayıs 2000'de her iki kurumun karşılıklı imzaladığı bir protokolle UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Onay Komitesini kurmaya yönlendirdi. Bu Protokol, Komitenin amaçlarını aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Kendi serbest arzuları ile talepte bulunan üniversiteler ve diğer okulların yürütmekte olduğu eğitim programları ve etkinliklerin Şart'a uygunluğunun onayı,
2. Söz konusu bu programların nitelik düzeylerinin önceden belirlenmiş, açık olarak tanımlanmış ölçütlere göre değerlendirilip onaylanması,
3. Şart'ın daha kapsamlı bir yorumunun elde edilebilmesi ve eğitimin niteliğinin yükseltilmesi için küresel, bölgesel ve eğer gerekliyse yerel düzeylerde öneriler hazırlanması,
4. Şart'ın içeriğinin geliştirilmesi için teknik destek sağlanması,

Bu belgenin amacı UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Onay Sisteminin yürütülmesi sürecini belirlemektir.

Bu canlı tutulması gereken olan bir belgedir, amaçlarının uygun şekilde yerine getirilebilmesini sağlamak için uygun aralıklarla gözden geçirilmesi gerekir.

I. MİMARLIK EĞİTİM PROGRAMLARININ ONAYI

Onay değerlendirmesi, UNESCO ve UIA'nın aşağıda belirtilen amaçlarının doğrulanmasını içerir:

I.1 Eğitim programlarının UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Şart'ına uygunluğu

I.2 Eğitim programının, öngörülen yeterlik koşulları üzerine kurulmuş yüksek düzeyde nitelikli bir eğitimi sağlayabilmesi.

I.3 Eğitim programının içeriğinin uluslararası, bölgesel ve yerel düzeylerde akademik aktarılabilirlikte olması.

II. KARŞILIKLILIK İLKESİ

Mimarlık eğitimlerinin onayını talep eden yönetimler, kurumlar, üniversiteler, okullar yada meslek birliklerinin, UNESCO-UIA tarafından onay değerlendirmesi yapılan eşdeğer eğitim programları için I.1, I.2 ve I.3'te ifade edilen ilkeleri tanıyıp kabul ediyor olmaları, UNESCO-UIA Onay Sisteminin amacıdır.

III. ONAY ELDE ETME YOLLARI

Tanıma/onay için iki ana yöntem öngörülmektedir :

III.1 Varolan yeni kurulacak onay veya akreditasyon sistemlerinin UNESCO-UIA Onay Sistemi tarafından tanınması.

UNESCO-UIA Onay Sistemi ile ulusal, akademik mesleki yönetimler arasında yapılacak anlaşmalarla yeni onay sistemleri kurulabilir.

III.2 Belirli bir kuruma ait Mimarlık eğitim programlarının onayı, doğrudan UNESCO-UIA Onay Sisteminin değerlendirmesi sonucu elde edilebilir.

UNESCO yada UIA tarafından tanınan bir onay sistemi tarafından akreditasyonu reddedilmiş bulunan eğitim programları UNESCO-UIA Onay Sistemi tarafından yeniden değerlendirmeye alınmayacaktır.

IV. ONAY ÖLÇÜTLERİ

IV.1 UNESCO-UIA Mimarlık Eğitim Şartı ile Uygunluk (bak Madde V.1)

IV.2 Karşılıklılık İlkesini Kabul Etme (bak Madde V.2)

IV.3 Niteliksel Ölçütler

Örneğin: eğitim programlarının aşağıdakilere uygunluğu:

IV.3.1 Genel olarak mimarlığa ayrılmış ve teori ile uygulama arasında uygun bir denge gösteren üniversite düzeyinde eğitim (bakınız Madde V.3.1)

IV.3.2 Öğretim gereklilikleri (bakınız Madde V.3.2)

IV.3.3 Eğitim programlarının uygulaması sırasında öğrenci tarafından kazanılması gereken yeterlikler (bakınız Madde V.3.3)

IV.3.4 Öğretim kadrosu ve mimari uygulama (bakınız Madde V.3.4)

IV.3.5 Proje gerçekleştirilmesine dayanan öğretim (bakınız Madde V.3.5)

IV.4 Öğrenci / öğretim üyesi oranları (bakınız Madde V.3.6)

IV.5 Kaynaklar (bakınız Madde V.3.7)

IV.6 Niceliksel Göstergeler (bakınız Madde V.4)

V. ÖLÇÜTLERİN ANALİZİ

V.1 UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Şartı İle Uyum

Onay sistemi eğitim programı, tanıma onay talep ettiği belgede, UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Şartını kabul ederek, ve kendisini bu amaca bağlılığını belirtecektir.

V.2 Karşılıklılık İlkesinde Anlaşma

V.2.1 Bir Onay Sisteminden Sorumlu Kurumlar Açısından

Karşılıklılık ilkesi, onay sisteminden sorumlu herhangi bir kurumun, UNESCO-UIA sistemi tarafından onaylanmış karşılaştırılabilir ders programlarının akademik açıdan eşdeğerliliğinin kabulünü, UNESCO-UIA Onay Sisteminin

bir amacı olarak tanınmasını öngörür. Bu amaç, Rapor Grubu üyelerinin ve deneyimlerin UNESCO-UIA Onay Sistemi ve olabilen durumlarda UNESCO ve UIA tarafından tanınan diğer onay sistemleriyle değişimini de içerir.

V.2.2 Eğitim Programlarından Sorumlu Olan Kurumlar Açısından

Karşılıklılık ilkesi, eğitim programından sorumlu herhangi bir kurumun, UNESCO-UIA sistemi tarafından onaylanmış karşılaştırılabilir ders programlarının akademik açıdan eşdeğerliliğinin kabulünü, UNESCO-UIA Onay Sisteminin bir amacı olarak tanınmasını olarak anlaşılmasını öngörür. Bu amaç, olabilen durumlarda, öğrencilerin, öğretmenlerin ve deneyimlerin, UNESCO-UIA Onay Sistemi tarafından tanınan diğer eğitim programlarıyla değişimini de içerir.

V.3 Niteliksel ölçütler

Örneğin eğitim programlarının aşağıdakiler ve uygunluğu

V.3.1 Üniversite Düzeyinde Eğitim; bütünüyle mimarlığa ayrılmış bir öğretim programı; teori ve uygulama arasında uygun bir denge.

Üniversite düzeyinde eğitim, öğrencinin orta öğrenim düzeyinde bir eğitim görmüş olduğunu (olgululuk sınavı, veya eşdeğeri bir diploma) ve bir üniversite veya (fakülteler, politeknik enstitüleri, akademiler vb.) eşdeğeri bir eğitim kuruluşuna girebilmesi için gerekli olan sınavları geçmiş olduğunu varsayar.

Eğitim programının başlıca ögesi olarak mimarlık öğretimi, aşağıdaki değerlendirme öğeleri ile sınanabilir :

- programı başarıyla tamamlayan öğrencilere verilen bir unvan, derece, diploma, sertifika, yada eşdeğeri
- alınan derslerin içeriği
- proje atölyesi/tasarım stüdyosunda geliştiren konular
- zaman, kaynaklar ve öğretim üyeleri ile ilgili eğitsel içerik
- programın sonundaki bitirme projesi sınavlar
- eğitim programının ana hedefinin gerekli yeterliğe sahip mimarlar yetiştirme gerçeği olduğunu kanıtlayan herhangi başka bir ölçüt

Teori ve uygulama arasında uygun bir denge kavramı, bir eğitim programının, mimarların kendilerini salt kavramsal analiz veya sanal projeler, veya salt

inşaatların mekanik bir yaklaşımla yürütülmesi düzeyinde kalamayacaklarını gerçeğine yönlendirmesi öngörür.

V.3.2 Öğretim Gereklikleri :

V.3.2.1 UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Tüzüğü'nün II.4 Maddesinde tanımlanan bütün noktalar :

1. Estetik ve teknik gereklerin her ikisini de sağlayan mimari tasarımlar yaratabilme yeteneği.
2. Mimarlık ve ilgili diğer sanat, teknoloji ve beşeri bilimlerini tarihi ve teorileri konusunda yeterli bilgi.
3. Mimari tasarımın kalitesine etkisi düzeyinde, üzerinde bir etki olarak güzel sanatlar konusunda bilgi.
4. Kentsel tasarım, planlama ve planlama sürecinin gerektirdiği beceriler konusunda yeterli bilgi.
5. İnsanlarla yapılar ve yapılarla çevreleri arasındaki ilişkileri ve yapıları ve yapılar arasındaki mekanları, insan gereksinimleri ve ölçekleri ile ilişkilendirme gereğinin kavranması
6. Mimarlık mesleğinin ve mimarın toplum içindeki rolünün özellikle toplumsal etkenleri göz önüne alan ön hazırlık çalışmaları açısından kavranması.
7. Tasarım projeleri için ön çalışma hazırlama ve araştırma yöntemlerinin kavranması.
8. Bina tasarımı ile ilgili inşaat, strüktürel tasarım ve mühendislik sorunlarının kavranması.
9. Binaları iklim koşullarına karşı koruma ve dahili konfor koşullarını sağlayacak bina fonksiyonları, yapı fiziki sorunları ile teknolojileri üzerine yeterli bilgi.
10. bina kullanıcılarının gereksinimlerini yapı-imar yönetmelikleri ve maliyet etkenleri tarafından belirlenen sınırlamalar içerisinde karşılayabilecek gerekli tasarım becerileri.
11. Tasarım kavramlarını yapılarla dönüştürme ve planların genel planlamalarla bütünleştirme için gerekli olan üretim, örgütlenme, yasal düzenlemeler ve işlemler konusunda yeterli bilgi.

V.3.2.2 Göz önüne alınması gereken özel noktalar:

1. İnsani, toplumsal, kültürel, kentsel, mimari ve çevresel, değerlerin yanısıra, mimari miras sorumlulukların da farkında olma.
2. Ekolojik olarak sürdürülebilir tasarım, çevresel koruma ve iyileştirmeyi

sağlama yöntemleri üzerine yeterli bilgi.

3. Mimarlıkla ilgili inşaat yöntemleri ve disiplinlerine ilişkin geniş kapsamlı bir bilgilenme temeli üzerine yapı teknikleri konusunda yaratıcı bir yeteneğin geliştirilmesi.

4. Proje finansmanı, proje yönetimi ve maliyet kontrolü üzerine yeterli bilgi.

5. Hem öğrenciler ve hem de öğretim üyeleri için, mimari öğreniminin ayrılmaz bir parçası olarak araştırma teknikleri konusunda eğitim.

V.3.3 Eğitim Programları Sırasında Öğrenci Tarafından Kazanılması Gereken Nitelikler:

Eğitim programları sırasında mimarlık öğrencileri, disiplinlerarası hedefleri koordine edebilen genellikle görevlerini yerine getirebilme yeterliğine sahip mimarlar olabilmek için tasarım yeteneği, bilgi ve becerileri kazanmak durumundadırlar.

A. Tasarım

- Hayal gücü, yaratıcı düşünce, yenilikçilik ve tasarım ekibinin önderliğini bir araya getirme yeteneği.
- Bilgi toplama, sorun tanımlama, analiz ve eleştirel değerlendirme, eylem stratejileri formüle etme yeteneği.
- Tasarım arayışında üç boyutlu düşünme ve tasarımın keşfedilmesi yeteneği.
- Aykırı etkenleri uyuma getirebilme, bilginin bütünleştirilmesi, tasarım çözümlerinin yaratılmasında becerileri kullanma yeteneği.

B. Bilgi

B1. Kültürel ve Sanatsal Çalışmalar

- Mimarlıkta, yerel ve dünya ölçeğinde, tarihi ve kültürel öncekilerin bilgisi ile davranma yeteneği.
- Mimari tasarımın kalitesini etkileyecek düzeyde güzel sanatlar bilgisiyle davranma yeteneği.
- Yapılı çevredeki mimari miras konularını anlama.
- Mimarlık ile diğer yaratıcı disiplinler arasındaki bağların farkında olma.

B2. Sosyal Çalışmalar

- Toplum, işverenler ve kullanıcılara ilişkin bilgilerle davranma yeteneği.
- Toplumun, kullanıcıların ve işverenlerin gereksinimlerini tanımlayan bir proje ön hazırlık çalışması geliştirme ve farklı tiplerdeki yapıli çevrelerin fonksiyon ve bağlamsal ilişkilerini araştırıp belirleme yeteneği.
- Yapılı çevrenin oluştugu toplumsal bağlamı, ergonomi ve mekansal gerekleri, eşit haklar ve ulaşılabilirlik konularını anlama.
- Planlama, tasarım, inşaat, sağlık, güvenlik ve yapıli çevrelerin kullanımı ile ilgili yasa, yönetmelik ve standartların farkında olma.
- Mimarlıkla ilişkili olduğu ölçüde etik, felsefe ve siyaset konularının farkında olma.

B3. Çevresel Çalışmalar

- Doğal sistemler ve yapıli çevreye ilişkin bilgilerle davranabilme yeteneği.
- Koruma ve atık yönetimi konularını anlama.
- Malzemelerin geri dönüşümü, ekolojik sürdürülebilirlik, çevresel etki, düşük enerji kullanımlı tasarım, pasif sistemler ve yönetimleri konularını anlama.
- Peyzaj mimarlığı, kentsel tasarım, bölgesel ve ulusal planlamanın tarihi ve güncel uygulamaları ile bunların yerel ve küresel demografi ve kaynaklarla olan ilişkilerinin farkında olma.
- Doğal afet risklerini göz önüne alan bir doğal sistemler yönetiminin farkında olma.

B4. Teknik Çalışmalar

- Strüktür, malzeme ve inşaatla ilişkin teknik bilgi.
- Bina yapım tekniklerinin kullanımında yenilikçi tekniklerle çalışma, yeteneği ve bu tekniklerin gelişimini anlama.
- Teknik tasarım sürecinin ve strüktür, inşaat teknolojileri ve servis sistemlerinin, fonksiyonel etkinlikte bir bütün oluşturmasını anlama.
- Bina içi servis sistemleri ile birlikte ulaşım, iletişim, bakım ve güvenlik sistemlerini de anlama.

- Tasarımın gerçekleştirilmesinde teknik dokümantasyon ve şartnamelerin rolünün ve inşaat maliyet planlaması ve kontrolünün farkında olma.

B5. Tasarım Çalışması

- Tasarım teorisi ve yöntemlerine ilişkin bilgi.
- Tasarım işlemlerini ve süreçlerini anlama.
- Daha önce gerçekleştirilmiş tasarım örnekleri ve mimari eleştiriye ilişkin bilgi.

B.6 Mesleki Çalışmalar

- Mesleki, mali, yasal ve iş ilişkileri bağlamında davranma yeteneği.
- Mimari hizmetlerin farklı biçimlerde elde edilmesini anlama yeteneği.
- İnşaat endüstrisi ve inşaat yatırımları, finansman dinamikleri, gayrimenkul yatırımları ve tesis işletmeciliği faaliyetlerinin farkında olma.
- Mimarların, geleneksel ve yeni etkinlik alanlarında ve uluslararası sağlamda potansiyel rollerinin farkında olma.
- İş yönetim ilkeleri ve yapıli çevrenin geliştirilmesi, proje yönetimi ve mesleki danışmanlık görevlerinde bu yönetimi iş ilkelerinin uygulamasını anlama.
- Mimarlığın uygulamasında ve tescil, mesleki uygulama ve yapı sözleşmeleri ile ilgili olarak, mesleki etik ve davranış ilkelerini anlama.

C. Beceri

- Sözlü, sayısal, yazılı anlatımlar, çizim, maket, ortak çalışma ve geliştirme yoluyla davranabilme ve düşünceleri iletebilme yeteneği.
- Bir tasarım önerisini araştırmak, geliştirmek, tanımlamak ve iletebilmek için elektronik, grafik, maket yapımı ve el çalışması becerilerini kullanabilme yeteneği.
- Yapılı çevrelerin performans ölçümlmeleri için elle yapılan yada elektronik araçların kullanıldığı değerlendirme sistemlerini anlama.

V.3.4 Öğretim Kadrosu ve Mimari Uygulama

Mimarlıkta öğretim üyelerinin, öğrencileri mimari yeteneklerini geliştirmeye yönlendirebilmeleri için, mesleğin uygulanması ile yakın ilişki içinde bulunmaları gereklidir. Bu nedenle öğretim üyelerinin çoğunluğunun mesleği

çok yönlü ve değişik alanlarında uygulayan mimarlardan olması arzulanır.

V.3.5 Proje Gerçekleştirilmesine Dayanan Öğretim

Öğretim üyelerinin kişisel yönlendirmeleri altında, bireysel yada takım çalışması olarak yapılan projeler ana öğretim yöntemi olmalı ve bilgi, yetenek ve yaklaşımların bir sentezi olarak görülmelidir.

Projelerin geliştirilmesi sırasında öğretim üyelerinin doğrudan ve kişisel müdahaleleri kadar, diğer öğrencilerle tartışmalar da mimarlık eğitiminin gerekli bir parçası olmalıdır.

V.3.6 Öğrenci/Öğretim Üyesi Oranı

Her atölyeye düşen öğrenci sayısı, öğretim kadrosunun projeler üzerindeki kişisel gözetiminin niteliği ve sıklığını sağlayacak kadar az olmalıdır.

V.3.7 Kaynaklar

Binalar, öğretim alanları ve teçhizatı, uygulama programının gereksinimlerini karşılayabilmeli ve bu program için uygun bir teknik destek sağlayabilmelidir.

V.4 Niteliksel Göstergeler

V.4.1 Genel olarak, öğretim programlarının süresi en az, tam zamanlı 5 yıl olmalıdır.

V.4.2 Genel olarak, mimarlık uygulaması için mesleki stajyerliğin süresi, bir yılı öğretim programının tamamlanmasından önce olmak üzere en az 2 yıl olmalıdır.

VI. AKADEMİK AKTARILABİLİRLİK

Mimarlık mesleğinin bağlamı ve mimarlık eğitiminin yeryüzünde gösterdiği farklılıklar nedeniyle kurumlar, öğretim üyeleri ve öğrenciler arasında esnek bir iletişime olanak sağlayacak, görece basit bir onay yapılandırılmasının benimsenmesi gereklidir. Çok benzer programları olan kurumları da bile eşdeğer oldukları açıkça görülen arasında konular önemli farklılıklar bulunabilir ve bu farklılıklar her akademik yıl içinde de değişebilir.

Bu nedenle, edinilmiş bulunan bilgi miktarı değil, yıllar içinde alınan dersler ve yapılan proje çalışmaları yoluyla kazanılan olgunluk düzeyi değerlendirilmelidir.

UNESCO-UIA sistemi tarafından onay verilmemiş bulunan bir öğretim programından, akredite edilmiş bir programa transferin koşullarının belirlenmesi de zorunludur.

UNESCO-UIA Onay Sistemi, eğitsel deneyimin aktarılabilirliği ilkesini kabul eder. Bu, onay verilmiş bulunan bütün öğretim programlarında mimarlık eğitiminin, her kilit basamakta, uluslararası ve bölgesel tanınmayı olanaklı kılan bir bakış ve standartta verileceği anlamına gelir.

VII. UNESCO-UIA TAVSİYELERİ

Mimarlık eğitim, hızla değişmekte olan bir dünyada mesleki ve sosyo-kültürel bir mücadeleyi temsil eder. UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi, deneyimlerine dayanarak, mimarlık eğitimi konusunda, UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Tüzüğünde belirtilen hedefleri, ölçütleri ve varsayımları, vurgulamak, yorumlamak ve tamamlamak amacıyla, tavsiyelerde bulunmak hakkını saklı tutmaktadır.

UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi bu hedefi göz önünde tutarak, UIA Mimarlık Eğitimi Komisyonu, UIA Mesleki Uygulama Komisyonu, mimarlık ve yüksek eğitim ile ilgili diğer UNESCO kurumları ve UNESCO-UIA Onay Sistemi tarafından tanınan akreditasyon sistemlerinden sorumlu kuruluşlarla yakın ilişkiler kuracaktır.

VIII. UNESCO-UIA MİMARLIK EĞİTİMİ ŞARTI'NIN GÜNCELLEŞTİRMELERİ

UNESCO ile UIA arasında yapılan bir işbirliği anlaşması ile şekillendirilmiş bulunan UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi, UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Şartı'nın sorumluluğu verilmiş ve Konsey, halen yürürlükte olan belgelerin geliştirilmesi ve güncellenmesi konusunda çalışmak, yönlendirmelerde bulunmak ve gerekli durumlarda UNESCO ve UIA'ya değişiklikler önermekle görevlendirilmiştir.

Bu değişiklikler, Şart'ı geliştiren her iki kurum tarafından da onaylanmalıdır.

Şart'ta değişiklik öngören iki öneri arasındaki normal süre 6 yıl olacaktır.

Bir değişiklik önerisinin UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyinde onaylanması,

üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile olur.

IX. TANIMA / ONAY PROTOKOLU

IX.1 Onay Sistemlerinin Tanınması

IX.1.1 Varolan Sistemler

Bağımsız, yasalarla ilişkili ve çoğunlukla ulusal yönetimlere ve/veya meslek birliklerine bağlı diğer sistemler, halen değişik ülkelerde bulunmaktadır.

Mimarlık eğitim programları varolan onay sistemleri, dikkatli bir gözden geçirme sürecini, mimarlık eğitiminin niteliğinin artırılması ortak çabasında etkin bir belirleyici olarak ön plana çıkarmaktadırlar. Mevcut sistemler UNESCO-UIA Onay Sistemleri tarafından tanınmayı başvurabilirler ve harcın ödenmesinden sonra değerlendirilmeye alınırlar.

Halen varolan bir onay sistemi, tanınma için başvurduğunda, bu sistem tarafından akredite edilmiş bulunan en az üç öğrenim programı, bu onay sisteminin niteliksel ölçütlerinin ve niceliksel göstergelerinin tutarlılığını doğrulamak için gözden geçirilecektir.

Doğrulamadan sonra, UNESCO-UIA Onay Sistemi bu onay sisteminin ve onaylanmış olduğu öğrenim programlarının “ön tanıma”sını verecektir.

Tanınmanın kalıcı olabilmesi için bu kurum, UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyinden her beş (5) yılda bir, yeniden değerlendirme talep etmelidir.

IX.1.2. Yeni sistemler

UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Onay Sistemi, doğrudan kendi ile ilişkilendirilerek kurulan onay sistemleri için de tanımaya izin vermektedir.

Yeni onay siteminden sorumlu kurum tarafından resmi başvurunun yapılması ve harcın ödenmesinden sonra, önerilen sistemi değerlendirmek ve yeni onay sistemi tarafından akredite edilmesi öngörülen en az üç öğrenim programının uygunluğunu ölçmek üzere UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi tarafından bir Rapor Grubu kurulacaktır.

Doğrulamadan sonra, UNESCO-UIA Onay Sistemi bu onay sisteminin ve onaylanmış olduğu öğrenim programlarının “ön tanıma”sını verecektir.

Tanınmanın kalıcı olabilmesi için bir kurum, UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyinden her beş (5) yılda bir, yeniden değerlendirme talep etmelidirler.

IX.2 Öğrenim Programlarının Onaylanması

UNESCO-UIA Onay Sisteminin kapsamı içerisinde kurumların öğrenim programlarının doğrudan onaylanması da vardır.

Öğrenim programından sorumlu kurumun talebi üzerine ve harcın ödenmesinden sonra UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi tarafından öğrenim programı konusunda gerekli bilgileri almak, kurumu ziyaret etmek ve değerlendirmeyi yürütmek üzere bir Rapor Grubu oluşturulacaktır.

Rapor Grubu onay isteyen kurumu ziyaret edecek ve bu kurumun öğrenim programını değerlendirecektir. Grup, UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyine, UNESCO-UIA Bölgesel Onay Komitesi aracılığıyla, onay verilmesinin lehindeki ve aleyhindeki görüşlerini ifade eden yazılı bir rapor iletecektir.

Eğer uygunsa, UNESCO-UIA Onay Sistemi öğrenim programının “ön onay”ını verecektir.

Öğrenim programlarının güncel kalabilmesi için kurum, UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyinden her beş (5) yılda bir, yeniden değerlendirme talep etmelidir.

IX.3. Öğrenim Programları İçin Rapor Grupları

Her Rapor Grubu normal olarak aşağıdaki şekilde oluşacaktır:

IX.3.1 UNESCO-UIA Bölgesel Onay Komiteleri Üyeleri

Bölgesel Komite tarafından Rapor Grubunun Başkanı ve Grup Sekreteri olarak görevlendirilecek UNESCO-UIA Bölgesel Onay Komitesinin iki üyesi.

IX.3.2 UIA Üye Kesimi Atamaları

Her Rapor Grubu için söz konusu ülkedeki UIA Üye Kesimi tarafından atanmış meslek uygulaması yapan bir mimar, buna ek olarak özel olarak her Rapor Grubu için, ilgili ülkedeki UIA Üye Kesimi tarafından atanmış, değerlendirilmesi yapılan öğrenim programının dışında başka bir programdan bir öğretim üyesi.

IX.3.3 Kayıt-Tescil Kurulu Temsilcileri

Yerel kayıt-tescil kurulunun bir veya iki üyesi, veya geçerli olan mevzuata göre ülkede kayıt/tescili bulunan başka mimarlar.

İlgili kayıt-tescil kurulu, veya varsa mimarların kayıt-tescilinden sorumlu başka bir kurum, ilgili UIA Üye Kesimi tarafından bilgilendirilecek ve özel olarak her Rapor Grubu için bir veya iki özellikli üye atanması istenecektir.

IX.3.4 Öğrenci Temsilcileri

Her Rapor Grubu için değerlendirilmesi yapılanın dışında başka bir öğrenim programından bir öğrenci üye, söz konusu ülkenin UIA Üye Kesimi tarafından atanacaktır.

Öğrenci temsilcileri öğrenimlerinin son yılında olmalıdırlar.

IX.3.5 Nihai Oluşum

Her Rapor Grubu en az 5 kişiden oluşur.

IX.4 Onay Sistemleri İçin Rapor Grupları

Grubun yapılanması aynen IX.3'teki olacak, ancak (IX.3.1 maddesi ile ilgili olarak) üyeler; UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi tarafından, (IX.3.2 maddesi ile ilgili olarak) ilgili UIA Üye Kesimi tarafından ve (IX.3.3 ve IX.3.4 maddeleri ile ilgili olarak) başvuran onay sistemi tarafından belirlenecektir.

Rapor Grubunun son oluşumu, UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi ve başvuran onay sistemi arasındaki karşılıklı görüşmelerle belirlenebilir.

Her Rapor Grubu, en az 5 kişiden oluşur.

IX.5 İlave Rapor Grubu Üyeleri

Değerlendirilmekte olan onay sistemi veya öğrenim programı tarafından istenirse veya süreç o şekilde gerektirirse, UNESCO-UIA Onay Komitesi Konseyi bütün Rapor Grupları için ek üyeler atama yetkisine elinde tutar. Bir danışman yetkisiyle görev yapacak bu üyeler, sosyal ve beşeri bilimler, bilimlerde uzman kişiler, bağımsız akademisyenler ve uygulamacılar arasından seçilebileceği gibi, lisans veya yüksek lisans öğrencileri de olabilirler.

IX.6 Diller

Ön raporlar İngilizce, Fransızca gibi, UNESCO VE UIA'nın çalışma dillerinden birinde veya her ikisinde de yazılacağı gibi, isteğe bağlı olarak, UNESCO VE UIA'nın, İspanyolca, Rusça, Çince veya Arapça gibi diğer resmi dillerinden herhangi birinde de yazılabilir.

UNESCO-UIA Konseyinin son raporu, hem İngilizce ve hem de Fransızca yazılacağı gibi, istenirse, ek olarak uygun görülecek herhangi bir başka dilde de yazılabilir.

Dil(ler)in seçimi UNESCO-UIA Konseyi ile değerlendirilmesi yapılmakta olan onay sistemi veya öğrenim programı arasındaki anlaşmaya göre yapılacaktır.

IX.7 Tanıma / Onay Süreci

IX:7.1 Başlangıç Belgesi

Süreç aşağıdakileri içeren bir belge ile başlamış olur.

- UNESCO-UIA Onay Komitesi Konseyi ile değerlendirilmesi yapılacak olan kurum arasında imzalanmış olan bir anlaşma.
- Varolan belgenin imzalanmış bir kopyası.

IX.7.2 Değerlendirme Seçenekleri

UNESCO-UIA Onay Komitesi Konseyi, her talep için kendisine iletilmiş raporları değerlendirecek ve aşağıdaki kararlardan birini verecektir :

Ön Tanıma/Onay Rapor (koşulsuz beş yıl için)

Koşullu Tanıma/Onay (Bildirim Grubunun bir sonraki değerlendirmesinde önce yerine getirilecek karşılanacak koşulları belirterek, iki yıl için)

Tanımanın/Onayın Geçici Olarak Askıya Alınması (Bildirim Grubunun bir sonraki değerlendirmesinden önce yerine getirilecek koşulları belirterek, anlaşmanın bir yıl için askıya alınması)

Tanımanın/Onayın reddedilmesi.

IX.7.3 Karar Aşaması

Onay sistemlerinin tanınması konusunda UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyine yapılan talepler ve öğrenim programlarının onaylanması konusunda UNESCO-UIA Bölgesel Onay Komiteleri tarafından Konseye yapılan talepler Konsey tarafından değerlendirilecek ve oylanacaktır. Onay sistemlerinin tanınmasını öngören kararlar, üye tam sayısının mutlak çoğunluğu ile ve öğrenim programlarının onaylanmasını öngören kararlar, toplantı yeter sayısı olarak Konsey üyelerinin tam sayısının, yani on (10) üyenin yarısından bir fazlasının katılımı ile toplanabilen oturumun basit çoğunluğu ile alınacaktır. Karar çoğunluğunun oluşturulamadığı durumlarda oturum başkanının oyu karar verici oy olacaktır.

UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi, verilmiş bulunan tanımların/onaylamaların yıllık bir listesini, yayınlanmak üzere UNESCO ve UIA'ya gönderecektir.

Eğer bir onay sistemi/öğrenim programı tanınmayı/onaylamayı kazanamazsa, yeniden başvurması için herhangi bir sınırlama yoktur. Verilen ret kararları yapıcı eleştiri taşımali ve kurumun sonraki başvurularında tanınmayı/onaylamayı elde edebilmesi için yardım desteği içermelidir.

Onay sisteminin / öğrenim programının tam bir değerlendirmeye hazır olup olmadığını belirlenmesi için bir ön ziyaret gerekli olabilir. Bu ön ziyaretlerin amacı, asıl ziyaret yapılmadan önce ele alınması gereken konuların ortaya çıkarılmasıdır.

UNESCO-UIA Konseyi, ortaya çıkan yeni koşulların zorunlu kıldığı durumlarda, daha önceden tanınmış herhangi bir sistemi veya onaylanmış bir öğrenim programını yeniden gözden geçirmek üzere, bir olağanüstü Rapor Grubu oluşturmak ve söz konusu kurumu ziyaret etmekte serbestir.

IX.7.4 Mali Yükümlülükler

UNESCO tarafından atanan asil üyeler dışında UNESCO-UIA Onay Sisteminin finansmanının gerektiği şekilde sağlanması, başvuruyu yapan onay sistemi yada öğrenim programı tarafından yükümlenilecektir. UNESCO tarafından atanan asil üyelerin harcamaları, UNESCO tarafından yükümlenilecektir.

Finansmanın gelecekte oluşabilecek ağır yükünü azaltmak üzere sponsorluk sağlanması yönünde çaba gösterilecektir.

EK A

DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ

A.1 Bilgilenme Tabanı

Bir bilgilenme tabanı oluşturmak üzere, cevaplandırılacak bütün önemli soruları kapsayan bir belge, UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi tarafından tanınmak isteyen onay sistemine gönderilecektir. Öğrenim sistemlerinin onayını talep eden kurumlara bu belge, ilgili UNESCO-UIA Bölgesel Komitesi tarafından gönderilecektir.

Onay sistemi veya öğrenim programından sorumlu kurum, dört (4) hafta içinde, bu belgedeki bütün sorulara cevap verecek ayrıca kendi onay sistemi veya öğrenim programının daha iyi anlaşılması için gerekli görebileceği başka bilgileri de ekleyecektir.

UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi veya konunun ilgilendirdiği durumlarda, UNESCO-UIA Bölgesel Komitesi, bu bilgilenmeyi ziyaretinin hazırlıkları için yeterli görebilecek veya tamamlayıcı bilgi talep edebilecektir.

A.2 Onay Sisteminden İstenecek Bilgilenme

Rapor Grubunun ziyaretinden önce aşağıdaki bilgiler UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyine iletilecektir.

A.2.1 Tanıtıcı Bilgi

Onay sistemini yöneten kurumun adı. Kurumun Başkanı. Verilen belge ile ilgili soruların olması durumunda ilişki kurulabilecek başlıca kurul üyelerinin isim ve görevleri.

A.2.2 Kurumun Tanıtımı

Kurumun kısa bir tanıtımı ve geçmişi hakkında bilgi.

A.2.3 Onay Sisteminin Geçmişi

Onay sisteminin geçmişinin kısa bir tanıtımı ve onay verilmiş bulunan öğrenim kurumlarının listesi.

A.2.4 Onay Sisteminin Amaçları ve Kuruluş Hedefleri

Onay sisteminin eğitime yaklaşımının tanımlanması.

A.2.5 Rapor Grubunca incelenmek üzere UNESCO-UIA Konseyi tarafından seçilen en az üç öğrenim programıyla ilgili ayrıntılar
Seçilecek öğrenim programları onay sisteminin yetki alanı içinde olmalıdır.

A.3 Öğrenim programlarından istenecek bilgilenme

Rapor Grubunun ziyaretinden önce aşağıdaki bilgiler UNESCO-UIA Bölgesel Komitesine iletilecektir.

A.3.1 Tanıtıcı Bilgi

Kurumun adı ve adresi. Verilen ders(ler)den sorumlu öğrenim programının adı. Öğrenim programının başkanı. Verilen belge ile ilgili soruların olması durumunda ilişki kurulabilecek başlıca kurul üyelerinin isim ve görevleri ile birlikte telefon ve faks numaraları ve e-posta adresleri,

A.3.2 Kurumun tanıtılması

Kurumun kısa bir tanıtımı ve geçmişi hakkında bilgi.

A.3.3 Öğrenim Programının Geçmişi

Öğrenim programının geçmişinin kısa bir tanıtımı

A.3.4 Öğrenim Programının Amaçları ve Kuruluş Hedefleri

Öğrenim programının eğitime, öğretime ve öğrenime yaklaşımının tanımlanması.

A.3.5 Öğrenim Programının Yapısı

Öğrenim programı çerçevesinin, mezuniyet için gerekli koşullar ile birlikte kısa bir tanımlaması. Bütün eğitim etkinlikleri için, stüdyo çalışmaları ve stüdyo dışı çalışmalar, öğrenim konuları için okuma listeleri ve bütün derslerin değerlendirme yöntemleri dahil müfredat yapılandırması. Öğrenim programı kılavuz(lar)ı örnekleri de birlikte iletilmelidir.

A.3.6 Yönetsel Yapı

Öğrenim programının içinde geliştirildiği yapılanma dahil karar verici süreçler üzerine bilgi.

A.3.7 Öğretim Kadrosu Profili

Öğretim kadrosunun özgeçmişleri, akademik yükümlülükleri, araştırma, yayın, toplum ilişkileri ve mesleki uygulama dahil öğretim dışı etkinlikleri.

A.3.8 Öğrenci Yapısı

Öğrenci yapısının (sayı, cinsiyet, tam veya yarı zamanlı gibi) kapsamlı bir tanımlaması ve öğrencilerin geçmişlerinde daha önceden edindikleri ve verilen eğitimin doğasını etkileyebilecek mahiyetteki özellikleri belirten bir açıklama.

A.3.9 Fiziksel Kaynaklar

Öğrenim programı tarafından kullanılmakta olan, stüdyolar, öğretim mekanları ve gereçleri, atölyeler, laboratuvarlar, bilgi sistemleri ve bilgisayarlar, araştırma kaynakları, kitaplıklar ve öğretim kadrosuna tanınan olanaklar hakkında ayrıntılar.

A.3.10 Öz Değerlendirme

Yaklaşık 3000 kelimeyle aşağıların ifade edilmesi:

- a. Panelde ileri sürülen görüşler veya kurum dışı değerlendirme raporları
- b. Son yapılan ziyaretten sonra öğrenim programında yapılan değişiklikler
- c. Son ziyaretten sonra kaynak sağlamada oluşan değişikliklerin etkileri
- d. Öğrenim programı hedeflerinin, UNESCO-UIA Şartı, devletin ve kurumun eğitim politikaları veya kayıt-tescil kurulu koşullarına ilişkin olarak, eleştirel bir değerlendirmesi.
- e. Öğrenim programının özellik taşıyan yönleri
- f. Öğrenim programının öz değerlendirmesi

A.3.11 Sayısal Bilgiler

Öğrenci sayısı (tam zamanlı yada yarı zamanlı), ilk yıldaki öğrenci sayısı, son üç yıl verilen mezun sayısı, öğretim kadrosu sayısı ve öğretim kadrosu/öğrenci oranı.

A.3.12 Kalite Garanti Süreçleri

Öğrenim programının iç uygulama ve değerlendirme yöntemi.

A.4 Ziyaretin Düzenlenmesi

A.4.1 Rapor Grubu Başkanı, tanınma talep eden onay sisteminden sorumlu kurum veya onaylanma talep eden öğrenim kurumu ile ilişkiye geçer ve ziyareti programını düzenler. Rapor Grubu Başkanı gerekli görürse, ek bilgi de

isteyebilir.

A.4.2 Rapor Grubu Başkanı, söz konusu kurumla görüştüktan sonra, Rapor Grubu üyelerini toplar. İlgili herkes, katılıp katılamayacağını bir hafta içinde bildirecektir. Katılamayacak durumda olanların yerine yedek veya yedekler belirlenecektir.

A.5 Rapor Grubu Ziyaretleri

Bir öğrenim programından sorumlu bir kuruma yapılacak ziyaret, tam zamanlı olmak üzere üç günden az süreli olamaz. Varolan kullanım olanaklarının incelenmesi; önceki on iki ay içerisinde tamamlanmış bulunan bütün konulardaki öğrenci çalışması örneklerinin bir sergisi; eğitim süresince gelişmeyi elverdiğince gösterecek şekilde düzenlenmiş, eğitimin bütün yıllarının müfredat programı; eğitimin bütün yıllarındaki bütün ders konularında, hazırlık çalışmaları ve ders yükümlölükleri dahil olmak üzere, en üstten orta dereceye kadar bir değerlendirme notu yayılımında, her ders yılı için verilen sınav sonuçları ve öğrenci çalışmalarına ulaşabilme imkanı; öğrenci mezuniyet çalışma ve projeleri ve öğretim üyeleri tarafından yönetilen araştırmaların incelenmesi, ziyaret çalışmalarına dahildir. Öğretim üyeleri çalışmalarından oluşan bir sergi de olumlu karşılanacaktır.

Ziyaret sırasında Rapor Grubu, öğretim üyeleri ve her yıldan öğrenciler, okuldan yeni mezun olmuş mimarlar, yerel meslek kuruluşlarının üyeleri ile özel görüşmeler yürütecek ve kurumun yönetim kurulu üyeleri ile de toplantı yapabilecektir.

A.6 Önerilen Rapor Grubu Çalışmaları

Öğrenim programının başkanı ve üst düzey akademik kadro ile ön toplantı

Öğrenci çalışmalarının gözden geçirilmesi

Öğretim kadrosu ile toplantı

Yıllara göre öğrenci çalışmalarının incelenmesi

Öğrenim programının başkanı ve üst düzey akademik kadro ile konuların tartışılması

Öğrencilerle toplantı

Öğrenim programı olanaklarının incelenmesi

Öğrenim programı başkanı ve üst düzey akademik kadro ile son toplantı

Kurum yetkilileri ile son toplantı

A.7 Ön Raporlar

A.7.1 Rapor Grubu her gün yaptığı çalışmalar hakkında onay sistemi ve/yada öğrenim programının bir geçici değerlendirmesini de içeren bir ön rapor yazacaktır.

A.7.2 Son oturum sırasında Rapor Grubu, tanınma yada onaylanmanın uygun olup olmadığı hakkında önerileri de dahil olmak üzere raporun son halini taslak olarak şekillendirecektir. Bu rapor, Rapor Grubunun bütün üyeleri tarafından imzalanmalı ve söz konusu kurumla ilgili tavsiyeleri de içermelidir.

A.7.3 Ziyaretin tamamlanmasından bir hafta sonra Rapor Grubu Sekreteri, Rapor Grubu Başkanına danıştıktan sonra, raporun taslak son halini Rapor Grubunun bütün üyelerine e-posta aracılığıyla gönderecektir. Rapor Grubu üyelerinin, tanıma/onaylamanın verilmesi veya reddedilmesi de dahil olmak üzere belgeyle ilgili tavsiyelerini, önerilerini, mutabakat veya karşı oy görüşlerini, iletmeleri için 10 günlük süreleri vardır.

A.7.4 Raporun oyların çoğunluğunu, veya Rapor Grubu Başkanı dahil üyelerin en az %50 sinin olumlu oyunu alması halinde, Rapor Grubu Sekreteri, üyeler tarafından yazılmış bulunan bireysel görüşler de dahil olmak üzere dosyanın tamamını, onaylama sistemlerinin tanınmasının söz konusu olduğu durumlarda UNESCO-UIA Konseyine, öğrenim programlarının onaylanmasının söz konusu olduğu durumlarda UNESCO-UIA Bölgesel Komitesine gönderecektir. Bu rapor, tanıma /onaylama talep eden kuruma yapılan ziyaretin tamamlanmasından sonra bir ayı aşmayan bir sürede bitirilmelidir.

A.8 UNESCO-UIA Bölgesel Onay Komitesi Raporu

A.8.1 Kendi yetki alanındaki her öğrenim programı için UNESCO-UIA Bölgesel Onay Komitesi, onaylamanın verilmesi reddedilmesi konusundaki önerisini içeren bir rapor düzenleyecek ve bu raporu UNESCO-UIA Onay

Sistemi Konseyine sunacaktır.

A.9 UNESCO-UIA Konseyi Kararı

A.9.1 Onay sistemlerinin tanınması ve öğrenim programlarının onaylanması konusunda son kararı UNESCO-UIA Onay Sistemi Konseyi verecektir.

EK B

TERİMLER

B.1 Mimar:

“Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslar arası Profesyonellik Standartları Konusunda UIA Mutabakat Metni”, UIA Belgeleri 2001. Mimar bölümü, sayfa 6’ya bakınız.

B.2 Akreditasyon/Onaylama /Tanınma:

“Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslar arası Profesyonellik Standartları Konusunda UIA Mutabakat Metni”, UIA Belgeleri 2001. Akreditasyon/Onaylama/Tanınma Bölümü, sayfa 9’a bakınız.

B.3 Mimarlık Mesleği Uygulaması:

“Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslar arası Profesyonellik Standartları Konusunda UIA Mutabakat Metni”, UIA Belgeleri 2001. Mimarlık Mesleği Uygulaması bölümü, sayfa 6’ya bakınız.

EK C

UNESCO-UIA MİMARLIK EĞİTİMİ ONAY SİSTEMİNİN ÇALIŞMA KURULLARI

A. Komite (57 üyeli)

17 Konsey üyesi (7 Koordinasyon Grubu üyesine ilave 10 Bölgesel Komite Eş Başkanı) ve 40 diğer Bölgesel Komite üyelerinden oluşur.

B. Konsey (17 üyeli)

2 Eş-Başkan, 1 Genel Raportör ve birlikte Koordinasyon Grubunu oluşturan 4 üye ile bunlara ek olarak 10 Bölgesel Komite Eş Başkanı.

Wolf Tochtermann	Eş Başkan
Vassilis Sgoutas	Eş Başkan
Fernando Ramos	Genel Raportör
Brigitte Colin	Üye
Kamal El Jack	Üye
Jean-Claude Riguet	Üye
Sara Topelson De Grinberg	Üye

Bölgesel Komite Eş Başkanları:

Bölge I	Paul Hyett
Bölge I	Roland Schweitzer/Alain Viro
Bölge II	Alexandre Koudryatsev/Alexandru Sandu
Bölge II	Vladimir Slapeta
Bölge III	James Scheeler
Bölge III	Sara Maria Giraldo/Enrique Vivanco Riofrio
Bölge IV	Louise Cox
Bölge IV	Nobuyo Furuyo
Bölge IV	Ambrose Adebayo
Bölge IV	Said Mouline

C. Bölgesel Komiteler* (Her biri 10 üyeli 5 Komite)

Her Komite 2 Bölgesel Komite Eş Başkanı ve 8 üyeden oluşur

* Bölgesel Komiteler şu beş bölgeyi kapsamaktadır: Batı Avrupa (I), Doğu Avrupa ve Orta Doğu (II), Kuzey ve Güney Amerika (III), Asya ve Okyanusya (IV), Afrika (V)